

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, április 8.

A gyógyulás módja.

(K. Ö.) Igazán komikus dilemmában vannak most a kormányt támogató, tehát az uralkodó párt felfogását és hangulatát kifejező lapok. Nem tudják, hogy kit szeressenek jobban, Bánffy-t, vagy a hazát. Mert ha Bánffy-t, aki mellett vigan vannak s nem szenvednek szükséget semmiben, aki méltóságot, állást, vagyont és koncessziókat ad, a hazánál is jobban szeretik, hallgatagon kell nézniök, sőt dicsérettel elhalmozniok azt az eljárást, melyet a Bánffy-kormány a kiegyezési kérdésben jónak lát követni. Vivmány-nak kell tartaniok, ha az osztrákok beérik a 36 százalékos kvótával, ha az örleési engedélyt el nem törlik, ha a bankszabadalomnál a paritás elve egy pár alárendelt személyi intézkedésre zsugorodik össze, ha tarifa-politikánk a jövőben is az osztrák ipari érdekeknek lesz alávetve és sok más olyan kérdést, melyben vereséget fogunk szenvedni. Ha ellenben a hazát Bánffynál is jobban szeretik, kénytelenek belátni, hogy ez a kiegyezés, melyet a Bánffy-kormány készül megcsinálni, sirásója lesz a magyar nemzet gazdasági létének. És mivel ezt belátják, nyugalomra intik a nemzetet. Figyelmeztetnek, hogy ítéletünket tartsuk függőben, míg a Bánffy-kormány elő áll azokkal az előnyökkel, melyeket a felemelt kvóta fejében kieszközölt. Ez tehát annyit jelent,

hogy továbbra is tétlenül nézzük a Bánffy-kormány akcióképtelenségét, mely ebben az esetben sem többet, sem kevesebbet nem jelent, mint a nemzeti pusztulás megpecsételését.

Államadóságban, kamatban és a passzív kereskedelmi mérleg útján évenként 120 milliót fizetünk Ausztriának, ami összes buzatermésünk értékének 6 frtos buzaár mellett épen a felét teszi ki. Ha ehhez hozzá vesszük a vámpolitikában statuált azon elvet, mely az osztrák iparcikkeknek biztosít jogtalan előnyöket egyéb országok ipari termelésével szemben és semmi védelmet a magyar nyers termelésnek a keleti államok importjával szemben, nem kell plátói ész annak belátására, hogy Magyarország évenként óriási teherrel adózik a gazdasági kiegyezésnek annak jelen formájában is.

A helyzetet még türhetetlenebbé teszi a felemelt kvóta, melyet épen most akarnak az ország nyakába zudítani, mikor egy rossz gazdasági esztendő után az ország minden részében a nép a nyomorral küzd, most amikor a delegáció-nak 55 millió rendkívüli hitelt készülnék megszavazni. Hol itt a józan belátás, a viszonyok ismerése és mérlegelése. Ezeket az erényeket ne keressük a Bánffy-kormányban, mely mindent a pártpolitikai országrontó érdekeivel fedez.

Az ország anyagi léte a maga teljességében van megtámadva. Nemcsak a mezőgazdaság nem produktív már; a tőzsde, a gazdasági élet hőmérője, a fagy-

ponton áll. Sem üzlet, sem vállalkozási és alapítási kedv. Az ipar-vállalatok mély álmukat alusszák s a kereskedelem ennek következményeit sanyli. Soha annyi kereskedelmi bukás nem volt az országban mint mostanában. Csak a takaré- és uzsorahitel éli világát, egyes 'existenciák' megadva a halálos döfést, másoknak talán egy esztendei halasztékot. De azért Bánffy és a szabadelvű párt mégis csodálkozik az ország anyagi romlásán.

Honnan, kitől várjuk a gyógyulást? Mert annyi csak bizonyos, hogy egy nemzet, melyben az életképességnek még csirája megvan, nem akarhatja önmaga anyagi romlását. Ha ezt nem akarja, akarnia kell azokat az eszközöket, a melyek a gazdasági romlásból kivezetnek. A gyógyulásnak azonban magából a nemzetből kell kiindulnia, mint annak a súlyos betegnek a gyógyulása, melyet az orvosok már feladtak. A parlamentből nem indulhat ki oly proceszszus, mely a gazdasági politika irányának helyes megváltoztatására vezetne. Ez az ébredező gazdasági köztudatnak van fentartva, melyet eddig sikerült elfojtani, de melyet felébresztett az életfentartás ösztöne. Az ország életet akar.

És mert mi a hazát Bánffynál is jobban szeretjük, már csak inkább azt követeljük, hogy önelküle kötéssék meg oly kiegyezés, melyben a nemzet érdekei érvényre jutnak, mint vele oly kiegyezés, mely alapját képezendi egy csendes gazdasági kimúlásnak.

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

Az örökség.

Irtá: Deér.

Csomány Imre olyan kis-hivatalnok volt a törvényszéknél. A czime elég szép volt: díjnok tiszteletbeli irnok.

Igaz, hogy annál kevesebb volt a fizetése. És ehhez a kevés fizetéshez járult még egy kedves kis feleség, meg három gyerek.

Hát biz el lehet képzelni, hogy ez nem valami fényes állapot volt.

Ki is kelt sokszor ez állapot mineműsége ellen a jó Csomány Imre. De hát bizony hiába szidta a kormányt, a főnököt, az egész világot, nem javult a sorsa soha.

De azért csak megvoltak. Volt egy reménységük, melynek szikrája sohse aludt ki. Ez a reménység tartotta bennük a lelket.

Ez pedig nem volt más, mint az asszony-nak egy nagybátyja.

Ez a jó nagybácsi ugyanis évekkal ezelőtt elhagyta Európát és jobbnak látta Amerikába átteni szereplése körét.

Hát ez a nagybácsi volt Csományék minden reménysége.

Mikor egy esténken összeült a Csomány-familia, volt ott aztán szóbeszéd.

Csomány Imre rozsás terveket szövögetett, az asszony meg persze segített neki.

Elgondolták, hogy ha úgy véletlenül rájuk szakadna valami nagy örökség, mi mindent tennének ők akkor.

Persze nem igen tudtak megegyezni. Az asszony is mást akart, Csomány meg nem engedett.

Hát biz' bajos dolog is hamarjában elgondolni, hogy mit csinálna az ember, ha úgy hirtelenében valami rengeteg sok pénz szakadna a nyakába.

Volt is sok álmatlan éjszakája a Csomány párnak.

Hol az asszony, hol meg az ember sóhajtott fel.

— Imre alszol! — kérdé sokszor az asszony.

— Nem én lelkem, — nem tudok elaludni, alighanem megterheltem (?) a gyomromat.

— Ugyan ne cigánykodjál, hangzott utána az asszony szava, — nem azért nem tudsz te aludni, hanem megint az örökségen jár az eszed.

Erre megint a férj szortyant föl.

— Mintha biz' téged nem éppen ez a nyavalya bántana.

És ebben a tónusban ment tovább a zsörtölődés az éj homályában.

Most is éppen együtt ül a Csomány familia.

Husvét előtt vagyunk s az egész familia most tért haza a feltámadás szép ünnepélyéről.

Kifáradtak s mindjárt siettek is körülülni az asztalt.

— Az öreg Csomány az asztalfőn ül s nagylelkű erővel birkozik holmi bőrétől elválni nem akaró szalonnadarabbal.

Mellette ül kis lánya, azután Csományné asszony s mellette a másik két gyerek majszol. Szóval a Csomány familia estebédél.

Egyideig csak csendben megen minden. Végre is Csomány felsóhajt s aztán valamit mormog magában, de úgy, hogy a felesége is hallja.

— Hej, ha úgy husvéti piros tojásként beütne az amerikai örökség, biz' Isten más vacsoráink lennének aztán.

Erre persze az asszonynak is bele kell szólni a dologba.

— Ejnye hát már megint ezen jár az eszed. Előbb-utóbb még belegabalyodol ebbe az örökségbe. Aztán meg persze, hogy is ne, ha meg lenne az örökség, hát akkor nem is lenne más, mint örökös eszem-iszom, képes lennél megenni az egész örökséget!

Aranyi és Róth

Nagyvárad, Zöldfa-utca 36.

A tavaszi idény beálltával ajánlják a legjobb minőségű fekete, barna és zöld cipőket a legolcsóbb árban. — Valódi „Itu“ és „Pichler“-féle kalapokat. — Nyakkendő különlegességek, kész fehérneműek a legszebb kivitelben.

Uj kvóta alap.

Ausztriában össze ütötték a kvóta alapot, mely szerint 6 százalékkal emelni kell Magyarország részesedését. Most nálunk próbálgatnak újabb alapot teremteni a kvóta helyes kiszámítására.

Dr. Papp Dávid új tervezetét bocsátó vi-
lágá. Számítása szerint a kvóta alapja mind két állam minden egyenes és közvetett adójának összege lenne, tekintet nélkül arra, hogy valamely adónem egyik vagy másik ország zárszámadásában formászerint ki van-e tüntetve.

Levonni pedig csak azokat a tételeket lehetne, melyek átfutó természetűek, nem való-
ságos adójóvedelmet képeznek

Ezen alapon következő a számadás módja és eredménye:

Magyarországon az egyenes és közvetett adók	2.587,460,000 frt
Ausztriában az egyenes és közvetett adók	4.013,303,000 frt
A levonások után:	
Magyarországon	2.182,437,000 frt
Ausztriában	4.497,560,000 frt

E két szám egybevetése után Magyarországra a praecipuummal együtt 32-67 százalék részesedés jutna. Ez körülbelül egy millióval több közösügyes kiadást szólna a nyakunkba, de ily jókedvű adakozók mellett, mint a mi kormányunk, még azt is úgy kell vennünk, hogy szárazon kerültünk ki a kvóta tárgyalásokból.

Ez részünkről idáig még a legelfogadhatóbb kvóta alapnak látszik.

Az új nemzeti ünnep.

A tegnapi hivatalos közli a legújabban szentesített törvénycíkket, a mely törvény cíkk immár az ötödik ezidén. A törvénycíkk az új nemzeti ünnepről intézkedik. Ápril 11-két, a 48-as törvények szentesítésének napját nemzeti ünnepnek rendeli.

A köztudatban nehezen fog meggyökerezni ez az ünnep, — ma legalább — bajosan avatja azzá ezt a napot, a mivé a szentesített törvény rendeli.

Minden forma meg van már ahhoz, hogy alkotmányosan ünnepeljük, csak a készség hiányzik hozzá.

Nehéz dolog a közfelfogást, a nemzet lel-
kében gyökerező meggyőződést így, egyszerre mássá tenni.

A spanyol amerikai háború.

Budapest, április 8. (Saj. tud. táv.)
Semmi kétség az iránt, hogy a spanyol-amerikai háború kitör. Spanyolország tette meg az első lépést. Mint azt alábbi távirataink is elárulják:

Madrid, április 8. (Saját tud. táv.)
A regens-királyné értekezett Sagasta miniszterelnökkel. Arra a kérdésre, hogy Woodford amerikai követ kikérte-e az út-
leveleit, tagadó választ adtak, de azt hiszik, hogy a követ csakhamar elhagyja Madridot. A kormány várja Barnabe washingtoni spanyol követ távirati tudósítását a tegnapi washingtoni eseményekről. 15 spanyol hadihajó haladéktalanul el-
indul Kadixból a Capverdi szigetekre. A Balearokon lévő helyőrség megerősítésére több zászlóaljat küldtek oda. A Kanári-szigetek milic-katonaságát hadilábra helyezik. A hadügyi és tengerészeti miniszteriumokban, daczára az ünnepnek, serényen dolgoznak.

Madrid, április 8. (Saját tud. táv.)
Woodford amerikai követ jegyzéket intézett a spanyol minisztertanácshoz, a melyben kijelenti, hogy tegnap, amikor a bizalmas jegyzéket elküldötte, még nem kapta meg Mac Kinley elnök táviratát, amelyben bejelentették neki, hogy az üzenet előterjesztését elhalasztották. Mivel ez változtat a dolgok állásán, visszavonja az előbbi jegyzékben tett nyilatkozatát. Egy másik hivatalos jegyzékben Woodford a sajtó udvariasságára apellál, hogy a béke érdekében a lapok közölje téves híreket igazítsák helyre. A jegyzék azt mondja ezután, hogy Woodford a múlt év decemberében felhatalmazta Gullon külügy-minisztert, hogy az ő levelezését közzé tegye. Ez a felhatalmazás most is érvényes, ha ugyan a kormány élni akar vele.

Madrid, április 8. (Saját tud. táv.)
A minisztertanács este 5 órakor összeült tanácskozássra, amely este fél 9 óráig

tartott. A tanácskozás tárgyát szigorú titokban tartják. Semmiféle felhivatalos jegyzékét sem tettek közzé. A miniszterek is nagyon tartózkodóan válaszolnak a hozzájuk intézett kérdésekre. A helyzetet pesszimistikusan fogják fel. A hazafias érzelmek igen élénk módon nyilvánul, tüntetés azonban nem volt. Az asszonyok virágokat és nemzeti színű szalagokat viselnek. Számos hajó tulajdonos a valenciai és barcellonai tengerészeti hatóságoktól kalózkézleket kért a háború esetére.

A tanfelügyelőségek és az iskolalátogatás.

A kultuszminiszter körrendeletet bocsátott ki valamennyi tanfelügyelőséghez és az iskolalátogatási mizériákon kíván segíteni, még pedig gyökeresen.

Itt közöljük a körrendelet nevezetesebb részeit:

Ámbár az iskolalátogatások lehetővé tételére céljából úgy a tanfelügyelőségi segédzsemményzet létszáma, mint az uti általánossága évről-évre emeltetik; mégis sajnosan kell tapasztainom, hogy a tanfelügyelőségek által teljesített iskolalátogatás eredménye még mindig igen tavol áll a törvény határozott követelményétől, hogy t. i. minden iskola minden évben meglátogatassék, mert p. o. az 1896—7. tanévben a kir. tanfelügyelőségek csak 5866. iskolalátogatást végeztek, vagyis az összes iskoláknak csupán 34-6 százalékát látogatták meg.

Ezen eredménnyel nem lehetek megelégedve és el vagyok határozva az iskolalátogatásokat az 1876. évi XXVIII. t.-cikk 5. szakaszának világos rendelkezése értelmében biztosítani. Teszem ezt nemcsak azért, hogy a törvény rendelkezésének érvényét szerezzek, hanem azért is, hogy a tanfelügyelői kar ellenében az iskolalátogatások elhanyagolása miatt általánosságban fel-felmerülő panaszokat tárgyalanná tegyem.

A kir. tanfelügyelők iskolalátogatásait az 1898—9-ik tanévtől kezdve az uti számlarendszerrel kívánom biztosítani, természetesen azon hitel korlátai között, amelyet az államköltségvetés ezen célra rendelkezésemre nyújt, vagyis a folyó évben 30 ezer forint erejéig.

Ezen összegből az egyes kir. tanfelügyelőségek részére az iskolalátogatási költségek fedezésére oly összeget jelölök ki előlegként, mint a mennyi uti általánnyal rendelkezik most a tanfelügyelőség.

Elvárom, hogy mindazon tankerületben, ahol erre a lehetőség már most meg van adva, a tanfelügyelőség minden évben, minden isko-

— Ugyan asszony ne pörölj! Hát csak belátod, hogy igazam van, mikor azt mondom, hogy más élet lenne akkor, ha örökölnék. Akkor csak nem ennék szalonját, meg krumplit héjában. Akkor csak lenne mindig egy kis pecsenye, meg egy kis ivóka.

— Hogyne, mindjárt egész trakta. Bizony akkor is csak megennéd a szalonját. Itt vannak a gyerekek, azokra gondolj!

— Jó, jó asszony. Hát'szen gondolnék én azokra is. Vennék egy szép kis birtokot valahol a vidéken, aztán odaköltöznék valamennyien. Én szépen gazdálkodnám. Aztán lenne minden a háznál.

— Majd mindjárt falura menni. Mi jutna eszedbe, te szerencsétlen flótás! Soh' se men-
nének biz' oda. Hanem felmennék Pestre és ott élnék. A gyerekeket is könnyebben taníthatnánk. Meg aztán ott lenne legalább egy kis szórakozásunk is. Színház, egy kis lóverseny, meg más minden.

— Igen más minden. Cifra ruha, színház, meg nem tudom még mi minden kellene neked. Egy esztendő alatt éppen elköltenéd az örökséget. Biz abból asszony semmi sem lesz. Falura megyünk. Így akarom s azt hiszem, én vagyok az ur a házban s úgy lesz minden, a mint én akarom.

Hej micsoda pillantás volt az, a mit ezekre a szókra Csományné vetett az urára!

— Mit te vagy az ur a házban! Ugy lesz minden, a mint te akarsz! No lám. Te ugy látom, egészen elfeledted azt, hogy az az amerikai nagybácsi tulajdonképpen az én nagybátyám.

Tehát az örökség az enyém s így azt hiszem, be fogod látni, hogy akként rendelkezem az örökséggel, a mint nekem tetszik.

Ez ugyan csak nyomós argumentum volt. Érezte is Csomány, de hát nem akart engedni a tekintélyből. Csak annál is nagyobb hangon szólt vissza.

— Ejnye asszony, de furcsa fogalmad vannak jogi (!) viszonyainkról. Hát te azt hiszed, a mit a feleség örököl, ahhoz a férjnek semmi köze? Sohasem hittem volna, hogy eny-
nyire korlátolt eszű légy . . .

— Micsoda, én, korlátolt eszű! Soha ilyent. Kell-e nálad sötétebb fejű . . . te . . . te . . .

— Asszony, hallgass, mert kezdek kijönni a türelemből.

— Nagyon törődöm én a te haragoddal. Azért mégis úgy lesz, a mint akarom. Az örökség az enyém s ha nekem úgy tetszik, te egy krajczárt sem látsz belőle. Érted?

De már erre csakugyan elhagyta a türelem Csományt. A keze ügyébe eső tányért úgy vágta a földhöz, hogy ezer darabra tört és mély, dörgő hangon kiabált.

— Nő jó van asszony, hát tied az örökség. Csak a nyelvedet pihentesd már' no!

Csományné valami nagyot akart mondani, de az ajtó megnyílt s azon egy kopott öltözötű öreges ember lépett be.

Csományék csak nézik, nézik, végre Csományné felsikoltott.

— Jézusom a nagybácsi!

No'jszen lett erre riadalom. Alig tudták helyüket találni. Valamennyiüknek az örökség járt eszükbe.

Végre is az öregnek kellett szólni.

— Hát gyerekek itt volnék. Próbáltam mindent, megfordultam mindenhol, még Amerikában is. De hiába! A szegény embernek a szerencséje is szegény. Sok nyomoruság közt haza vergődtem s végre is rátok gondoltam édes rokonaim, hogy öregségemre majd csak meghuzom magam nálatok.

Csományék összenéztek. Nagyon savanyu volt az ábrázatjuk.

De azért Csomány nem állhatta meg, hogy mikor a törött tányér darabjait szedték föl, oda ne sugja a feleségének:

— No asszony, hát itt az örökség. Az egész a tied lehet, nem kérek belőle. Csak aztán megbecsüld ám!

lát meglátogasson; a hol pedig ez még most akár a tankerület nagy kiterjedtsége, akár a személyzet kevés létszáma miatt nem lehetséges, az iskolátogatókat úgy kell beosztani, hogy legfeljebb két év alatt a tankerület valamennyi iskolája alaposan meglátogattassék.

Azon esetben, ha a tanfelügyelőség a székelyhelyen kívül történt iskolátogatókat és hivatalos kiküldetésekké az utazási előleget (átalányt) egészben fel nem használná, — a kir. tanfelügyelőség köteles a fel nem használt utazási előleget (átalányt) a közoktatási tárca javára visszazolgáltatni. Viszont nem zárkozom el az elől, hogy a tanfelügyelőség ezen előleget (átalányt) évközben már teljesen felhasználta volna és még halaszthatatlan külszolgálat lenne teljesítendő, indokolt felterjesztésére és amennyiben a törvényhozás a szükséges fedezetet rendelkezésemre bocsátandja, esetleg még pótátalányt engedélyezzek az iskolátogatók teljesítésére.

Az idézett körrendelet folyó évi szeptember hó 1-én lép életbe.

Már most az a kérdés, hogy segítve lesz-e így a bajon?

Nálunk, Biharmegyében alig.

Mert itt merő lehetetlenség egy embernek 2 év alatt a megyében levő összes iskolákat meglátogatni.

Legalább 4 év szükséges ahhoz, hogy minden iskolát felkeressen a tanfelügyelő.

Nem az egyén ügybuzgalmán mulik hát, hogy a körrendelet szigorú intézkedéseinek aligha lehet eleget tenni nálunk, hanem igenis azon, hogy kevés egy tanfelügyelő ekkora elfoglaltsághoz.

Amiről tehát a körrendelet nem intézkedik, még egy segédtanfelügyelői állás rendszeresítéséről, azon kezdjük mi a dolgot.

Igen, személyzet szaporításra van első sorban is szükség, mert utáltalánynak előleggel való átminősítése bizony ilyen körülmények között aligha vezet a kívánt eredményre.

Az előtött városrész érdekében.

A Pecze és Aduna patak rendezése.

A napokban nagy károkat okozott árvíz, mely előtötte Csillagvárost, arra sarkalta a hatóságot, hogy végre valahára tegyen valamit ennek a városrésznek az érdekében s megmentse a szegény lakosságot a minden évben megújuló veszedelemtől.

A hatóságon kívül a törvényhatóság több tagja foglalkozik az eszmével, hogy a bajon mielőbb segítve legyen.

Erre céloz dr. Kurländer Ede törvényhatósági bizottsági tag alábbi beadványa, melyet tegnap nyújtott be a városi tanácshoz.

A beadvány a következő:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Köztudomású tény és így nem szorul bizonyításra, hogy a Körözs illetve az Aduna vizei valamint a szabályozatlan Pecze kiöntésével már több ízben, de különösen ez év április hó 5-én elárasztották városunk külső részeit. De főképen Csillagvárost, mely a legprimitívebb rendezés nélkül szűkölködik, a hol kövezés hiányában télvíz idején sártenger, nyáron porfelleg gátolja a közlekedést és ezen felül világitás hiányában éjjeli utcáit egyiptomi sötétség borítja. De ha ennek dacára még volt valaki, a ki szűkölkölni nem akarta e város névviszonyaira az »ázsiai állapotok« címet alkalmazni, a legutóbbi események halása alatt megtört minden habozás és tekintve, hogy az árvíz elemi csapása majdnem rendszeresen minden évben ismétlődik, nem fér többé kétség ahhoz, hogy az ázsiai állapotok classikus mintájának Csillagváros méltó példáját nyújtja.

Családok koldusbotra jutnak, mások pedig tetemes kárt szenvednek, télvíz idején kénytelenek kiköltözködni, szegényes ingó-bingókat csak életveszély árán tudják megmenteni és az ár elvonulásával a vizátjárta nedves lakásaikba térnek vissza. Hogy a közegészség szempontjából mit jelent, arra nézve tessék elolvasni az erre vonatkozó jelentést, hogy Várad-Velence

Csillagváros hány %-kal mulja felül Ujváros vagy Olaszii városrész halandóságát. — Addig mi százazrek árán akarjuk a Bazar-szorost kibővíteni, mely takargatásnak mindig egy a vége, hogy nem épül az állandó színház Buridán, mert igazi számár nem ismert számara sosem létezett, okoskodik és nem hal éhen a két széna-boglya között töprengve. Nagyvárad közönsége azonban a Bémer-tér és Nagypiacz között vitatkozva színház nélkül marad. De a »sors bona« nem hagyja el a várost és színház helyett olyan látványosságban részesíti amugy is szegény lakosságunkat, melyért aligha irigyel meg bennünket valaki széles e hazában. Hacsak nem az evezési sport érdekében alakult egyesületek. Láthattuk a polgármester urat, mint járja be az árlepte területeket, még pedig nem is a paradés hintón, hanem a város igás kocsián. Nem mindennapi volt a látvány és volt is ennek elég nézője. A sokat szenvedett népnek, jóllehet a kiállott ijedséget és anyagi kárért tanyára vigye, mégis jól esett, mert látta, hogy a polgárnyunk nem alszik, nem nyugszik és örködik a város érdekei felett.

Kétségtelen hibák és mulasztásoknak tudandó be, hogy ez előfordulhatott. Nem talállok szót eléggé élelt, kifejezést eléggé szigorut, melylyel a hibákat és mulasztásokat jellemezhetném. De ez mind a multa tartozik, melyet ezennel nem bolygatok, mert hiszen a város jelenlegi vezetőségébeu, hogy minden övrendszabályt eszközölni fog, nehogy ez többé előadhassa magát.

Első sorban gondoskodni kell arról, hogy az Aduna-patak vízének lefolyását semmi se gátolja. Van erre mód és fölöslegesnek tartom azt itt kifejezni. Másodsorban az árapasztót ki kell építeni és a Peczet beboltozni. Erre a célra 45.000 frt a nagypiaczi telkekből befolyt vételár rendelkezésre áll a városnak. Tudom jól, hogy ez nem elég és ha 100.000 frtra praeliminálom a költséget; tulmagas összeget mondtottam, de tegyük fel, hogy a város e célra 60.000 frtot vesz fel kölcsönt egy-két évre, ennél hasznosabb investitiót a város összerdekeinek szempontjából nem tudok képzelni. Rövid idő mulva ezen összeg amugy is visszatérül. Akárhol épül fel a színház, az eladandó nagypiaczi telkekből ezen összeg be fog folyni. Miért is vétek és bűn volna, ha a Pecze-szabályozást egy pillanatigis halasztanánk.

A fentiek alapján azon alázatos kérelemmel fordulok a tek. törvényhatósági bizottsághoz, kegyeskedjék a polgármester urat megkérni, tűzze ki e kérdést haladék nélkül a napirendre és gondoskodjék arról, hogy hasonló elemi csapás városunk amugy is szegény külső részeit többé ne érje.

Teljes tisztelettel

Dr. Kurländer Ede,
törvh. biz. tag.

Előfizetési felhívás!

Az új negyedév küszöbén bizalommal lépünk olvasóink elé s kérjük, támogassák tovább is munkánkat, törekvésünket.

Programmra, hangzatos ígéretekre nincs szükség. Lapunk iránya ismeretes mindenki előtt. Isten, király, haza a mi jelszavunk. A hazafias és keresztény elvek védelme a célunk. Pártoktól, klikkektől függetlenek vagyunk.

A szocializmus rohamos terjedése arra int bennünket, hogy a társadalmi bajok tanulmányozására nagy gondot fordítsunk. Eddig is éber figyelemmel kísértük nemcsak ezt a mozgalmat, hanem az ipar és közgazdasági életnek minden nyilvánulását, lesz gondunk reá a jövőben is. A főváros és a vidék első rendű írói tollából származnak széles körben feltűnést keltett cikkeink.

Lapunk élénkítő ere mindent elkövetünk. Távirati rovatunk, országgyűlési

tudósításunk bármely vidéki lappal kiállja a versenyt.

Tárczáink előkelő színvonalon állanak, érdekesen, elevenen vannak írva, de a jó ízlést sohasem sértik. Közkeveltségü tárczairónk gárdája napronapra növekedik.

Előfizetőinknek mindjobban gyarapodó tábora, lapunk befolyásának növekedése, jele annak, hogy a közönség felkarolja és támogatja azt az irányt, melyet nem magánérdek, hanem a közérdek vezet.

A »Tiszántul« az országnak egyik legolcsóbb napilapja. Előfizetési áraink a következők:

A kiadóhivatalban átréve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyed évre . . . 2 frt — kr.

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyed évre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyed évre . . . 3 frt — kr.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 9. Jogügyi szakbizottság ülése a városházán d. u. 8 órakor.

Április 11. Az 50 éves évforduló ünnepe s rendkívüli városi közgyűlés.

Április 11. Biharmegyei diszközgyűlése d. e. fél 11 órakor.

Április 11. Nagyvárad városi diszközgyűlése d. e. fél 11 órakor.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* Nagypéntek — Nagyszombat. A Megváltó halálának napján, tegnap a kellemetlen, esős idő dacára, egész nap óriási közönség hullámozott az utcákon és sorba látogatta a templomokban felállított szent sírokat. Különösen gazdag gyászpompával volt disztive a székes-egyházban, az olasz plebánia templomban, az Orsolya-zárda és a Szent László-templomban a szent sir. A székesegyházban az énekkar adta elő a Passiót a »csonka mise« alatt, s Lindenberger János szem. lelkiigazgató egyházi gyászbeszédet tartott a Megváltó kinszenvedéséről és haláláról. — Az olasz plebánia templomban a szent mise közben műkedvelők és az iparos-iffjak dalárdája énekelte az Ur kinszenvedésének és halálának történetét s Denis János cz. kanonok prédikált. Délután a folytonos esőzés miatt a körmenet nem mehetett fel a Kálváriára, hanem Pák Emil segédlelkész a templomban tartotta meg a nagypénteki szent beszédét, s utánna Jeremiás siralmait énekeltek. A tágas templom alig bírta befogadni a hívők sokaságát. Egyesek felmentek a Kálváriára is. — A Szent László templomban délelőtt 9 órakor dr. Vucskics Gyula plebános egyházi gyászbeszédet tartott ugyan-csak ő mondta segédlettel a csonka misét, mely alatt Kalmár Illés kántor és a r. kath tanítóképezde növendékei a Passiót énekeltek. — Várad-Velenczén délelőtt Gábriely Lajos plebános misézett s ugyancsak ő tartotta a nagypénteki szent beszédet. — Az ev. ref. és ág ev. templomokban szintén óriási számm jelentek meg a hívek a nagypénteki istentiszteleteken.

Ma, Nagyszombaton reggel az összes templomokban szent mise, tűz-, husvétii gyertya és keresztkei szentelés lesz. Délután és este a

föltámadás magasztos ünnepe a következő sorrendben megy végbe:

a premontriek templomában d. u. 3 órákor,
az irlalmasok templomában d. u. 4 órákor,

a székesegyházban este 6 órákor,
V.-Velenczén este 6 órákor,
a kapuczinusoknál este 6 órákor,
az Orsolya zárda templomában fél 7 órákor,

a Szent László templomban este 7 órákor,
az olasz plebánia templomban este fél 8 órákor.

A székesegyházban a feltámadás szertartását Belopotoczky Kálmán tábori püspök, nagyvárad kanonok fogja végezni

* **A köztemetők rendezése.** A köztemetők rendezéséről alkotott szabályrendelet-tervezet most megy a nagy rostáláson keresztül. A közegészségügyi bizottság már tárgyalta s ma, szombaton délután 3 órákor a jogügyi szakbizottság fogja tárgyalás alá venni, ha ugyan ebben a nagyon is rosszul megválasztott időben határozatképes számmal összejönnek a bizottság tagjai.

* **Követendő példa.** Eszterházy Miklós Móricz gróf, mint a Fehérmegyei Napló írja: Forna pusztát, mely körülbelül 8000 katasztrális hold, Csákvár község és a környékbeli községek szegényebb lakóinak apróbb parcellákban, holdanként 3-10 frtnyi bérösszegért adta haszonbérletbe. Aki nem mert bérletet venni, annak adott feles földet, sőt akinek vetőmagja sem volt, kapott azt is a csákvári gróftól.

* **Nem jönnek vissza Amerikából.** Kri-ványra Amerikából egy kivándorolt tót menyecske a következő levelet írta: „Mi többé nem térünk vissza a régi hazába, hanem itten fogunk véglegesen megtelepedni. Őszkor vagy én, vagy a férjem fog hazamenni rövid időre, hogy a szerzett birtokrészt eladhassa. Mi bizony itt maradunk, mert nincs kedvünk a régi hazában az urakra dolgozni, éhezni, fűrészporból sültöt kenyeret enni s mindezen fölül még magunkat exekváltni. Régebben úgy volt, hogy aki Amerikában megszedte magát, hazajött, rendbehozta anyagi helyzetét és itthon maradt, mert boldogulni tudott. Ma pedig nincs kedvük hozzá, hogy amit odakint keservesen összeszereznek, hazahozzák adóba. Nem is lehet csudálni.

* **Óvónő-választás.** Derecske községben nem régiben megtartott óvónői választáson — mint értesülünk — Ludvigh Etelka, jeles képzettségű óvónő választatott meg szótöbbséggel. A választást Fráter Barnabás székelyhídi szolgabíró vezette.

* **Halálozás.** Részvétellel vettük a következő gyászjelentést:

Özv. Sdrávič Jánosné szül. Lang Katalin édes anyja a maga; valamint testvérei Sdrávič János és neje Löw Jaenette és gyermekei és Sdrávič Lajos és neje Sdrávič Erzsébet és gyermekei, úgy testvérgyermekei: Ödön és Károly s az összes rokonok nevében fájdalomtelt szívvél tudatják a szerető jó gyermek, illetve testvérnagynéne és rokon özv. dr. **Salamon Józsefné** szül. Sdrávič Linkának folyó év április hó 8-án hosszas és súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai ugyan e hó 10-én vasárnap d. u. 5 órákor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Szent-János-utca 341. számú házában beszenteltetni az olasz sírkertben örök nyugalomra tételre. Az engesztelő szentmise áldozat ugyan e hó 20-án d. e. 10 órákor fog az olasz plebánia templomban az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghívottak. Nagyvárad, 1898. április 8. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Kitüntetett rendőrök.** Rendőrtisztviselőink és rendőreink nem irigylendő módon vannak fáradságos munkájukért fizetve s hogy mégis kevés a panasz, az csak az öntudatos buzgalomnak, kötelességtudásnak a következménye. Elismerés, kitüntetés azonban ritka vendég a rendőrségnél. Tegnapi többszörösen nyilatkozott meg az elismerés a rendőrség több tagja iránt. Legutóbb Faludi Soma őrmester saját élete veszélyeztetésével egy betörésnél elfogta Balogán Toma szökevényrablógyilkost. A legutóbbi csillagvárosi árvíznel pedig Réz Bertalan rendőrbiztos, Iván József rendőrtizedessel a lakosság vagyonának mentése s az ár elleni védekezés munkálata körül fejtettek ki fáradhatlan, buzgó tevékenységet. Buzgóságukért a városi tanács mindháromnak elismerését fejezte ki a legutóbbi tanács ülésen. Ezen elismerést tegnap az egész rendőrség előtt hozta ifj. Rimler Károly főkapitány az illetők tudomására, szép beszéd kíséretében. Buzdította őket további buzgó munkára. Faludi Soma őrmestert és Iván József tizedest ezen kívül pénzbeli jutalomban részesítette.

* **A piczulasbankból.** Az ujjvárosi régi piczulasbankban Husvét ünnep miatt nem lesz befizetés; a következő vasárnap mulasztási illeték nélkül fizetendő a járulék. Nagyvárad 1898 április 8. **Az igazgatóság.**

* **Vizbefult lelkész.** Vaskóhról írja levelezőnk, hogy a közeli Szerbest község gör. keleti lelkésze befult a község közelében levő patakba. Dále Péter szerbisti gör. keleti lelkésznek nemrég egyik közeli rokonafelhalt Aradon, s butorát a szerbisti lelkészre hagyta. A napokban Dále Péter lelkész szekérével, lovával és kocsisával elment Aradra a holmikért. Szerencsésen vissza is jutottak a megrakott szekérral Vaskóhig. Itt rövid pihenőt tartottak s tovább indultak hazafelé. Este 8 óra volt már, mikor Szerbest község határában a megáradt patakhoz jutottak. A kocsis figyelmeztette gazdáját, hogy szálljanak le a kocsiról, mert könnyen baj történhet, Dále Péter azonban nem szállt le, hanem még a kocsisnak is fel kellett ülni a butorral megterhelt szekérré. Alig értek a patak közepére az áradat felborította a szekeret s a lelkész és a kocsis a vízbe estek. A kocsis szerencsésen kivergődött, de a lelkész nem bírt a vízből kijönni. A szekérbe fogódzott és segítségért kiáltott. A part közelében foglalatoskodó asszonyok s a megmenekült kocsis hallották a segélykiáltást, de részint ijedségből, részint a sötétség miatt nem mertek segínyére menni. Később segínyet hívtak, de az odaérkezett emberek már nem találták se a lelkészt, se a kocsit. El sodorta az ár. Másnap reggel találták meg Dále Péter lelkészt a szerencsétlenség színhelyétől, mintegy 200 méternyire, egy fatörzsnél felakadva. A hatóság a vizsgálatot megejtette, s konstatálták, hogy a szerencsétlenség véletlen folytán következett be.

* **Diszes temetés.** Tegnapi délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra néhai özv. Antalóczy Alajosné hült tetemét. A gyászoló rokonságon kívül nagyszámú elökölő közönség volt jelen a köztisztületben állott agnó végtisztességtételén. A gyászszertartást Dencs János cz. kanonok, esperesplebános végezte segédlettel. A koporsót szebbnél-szebb koszorúk borították. A diszes temetést Weiszlovits Adolf és fia temetkezési intézete rendezte.

* **Tilos a pálinkás boltban bért fizetni.** Nagyon üdvösen rendelkezik a belügyminiszter legutóbbi körrendeletében, a melyet az összes törvényhatóságokhoz intézett. Kimondja

ugyanis, hogy kihágást követ el és 100 forintig terjedő pénzbírsággal sújtatik mindaz, a ki italmérési helyiségben, különösen a pálinkás boltokban és pálinkát is árusító szatócsüzletben megtűri, hogy a munkásoknak bérét ott kifizessék. A kihágást elkövetőtől még az italmérési jogosultságot is megvonják. Nagyon segít ez a körrendelet — már ha ugyanis kellő érvényt szereznek neki — a munkás mizeriákon. Mert hiszen ott kezdődik a szocializmus, hogy a keresményre ráteszi a kezét, mint adósságra a szatócs, a többi azután ott marad, mint önként deponált összeg, ismét csakis az italokért. — Kíváncsian várjuk, hogy melyik lesz az első pálinkás butik, amelyik felsőbb rendelethez bezárnak. Vagy talán ez a körrendelet is csak egy »ad hoc« csinál rendet? — Pedig hát ideje lenne ám ezeknek a rendszeres rablásoknak egyszer már végét szakítani.

* **Olcsaicsendélet.** Csütörtökön este Olcsán véres verekedést csinált két részeg ember. A két ember Bogbicz Szavéla és Bolnis Juon, akik már régóta ellenséges viszonyban élnek, az utcán összetalálkoztak, természetesen mindketten részegek voltak. Mikor találkoztak, felébredt bennök a régi harag, megtámadták egymást. A verekedésben azonban nagyobb szerencséje volt Bolnisnak, aki Bogbiczot úgy elverte, hogy az most betegen fekszik otthon s az orvosok véleménye szerint még vagy három hétig fekdüni fog. Bolnist feljelentették.

* **Tűz.** Flóra Gákor tásadői lakosnak tegnap egy nagy boglya szalmája leégett, mintegy 170 frt értékben. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

* **Vigyázatlan mozdonyvezető.** Kedden este a járdvölgyben meggyóladt az erdő és nagy területen — mintegy 10-12 holdon — leégett. A tűz mint később a csendőri nyomozás megállapította egy mozdonyvezető gondatlanságából keletkezett, aki szikra felfogó nélkül ment keresztül az erdőn, aminek következtében tüzet fogott az avar. A gondatlan embert feljelentették.

* **Sonka história.** Oláh Mihály tárkányi lakos, hentes mestertől a múlt héten furfangos módon loptak el 8 drb füstölt sonkát. Oláh ugyanis a sonkát függeni hagyta a kéményébe, hogy ott jobban kiszáradjon s nem vette le le mindjárt mikor meg volt füstölve. Ezt meglátta vagy megtudta valaki, aki azután éjnek idején bemászott a kéménybe s a sonkákat elvitte. A nyomok s a körülmények azt mutatják, hogy a lopást nem egy ember követte el. A káros feljelentésére a nyomozást azonnal megindították, azonban eredmény nélkül.

* **Öngyilkos mérnök.** Debreczenben Eggen Ferenz nemrég előléptetett kataszteri főmérnök agyonlőtte magát. Öngyilkossági szándékát nem is sejtették sem családja, sem ismerősei. Öngyilkossága előtt egész nyugodtan megvacsorált családja körében, vacsora után még olvasgatott is, aztán kiment az udvar egy félre eső helyére s agyonlőtte magát. A lövés nem vert nagy zajt s így csak néhány perc múltán vette észre a felesége, a ki utánna ment megnézni, hogy miért marad a férje kint oly sokáig. Az összefutott házbéliek vitték be a még meleg testű halottat szobájába. Felesége és Géza nevű kis fia a megrendítő eset miatt súlyos betegek lettek s a legnagyobbik fia a 15 éves Ernő főreáliskolai tanuló igyekszik vigasztalni őket. Két levelet írt az öngyilkos, mind egyiket czeruzával, — egyet nejének, egyet gyermekeinek. A nejének írt levélben azt írja, hogy az idegesség kergette a halálba.

* **A szultán vejei.** A napokban közölték a lapok, hogy a szultán második leányát Naime hercegnőt, Kameleddin pasa, Osman pasa második fia eljegyezte. A Frank. Zeit. konstanti-

nápolyi levelezője ez alkalommal érdekes adatokat közöl lapjával a szultán vejeiről. A »vó« szó törökül »dammad«, de e megjelölést csak a szultán vejeinek szabad nevük elé tenni. Dammad Kemaieddin pasa, a ki a mult hét óta függesztheti neve elé ezt a legfelsőbb családi kitüntetést kifejező jelzőt, második fia Osman pasának, a plevnai győzőnek, kinek elsőszülött fia Mureddin pasa 1889-ben szintén Abdul Hamid szultán leányának Zekie hercegnőnek a férje, míg legifjabb fia, a tizenhét éves Djemal, tegnap ünnepelte a legnagyobb csendben a szultán legifjabb leányával, a tizenéves Naile hercegnővel tartott eljegyzését. Osman basa házat a szultán azér halmozza egy el kegyeivel, mert megesküdött Plevna hősiességének, hogy ha a hős orosz fogságba került hadvezér valaha Konstantinápolyba visszatér, a legnagyobb kitüntetésben fogja részesíteni. Midőn tényleg visszatért, a szultán palotája kapujában várt rá. Osman megpillantva a kalifát, lábához akarta vetni magát, de a szultán megölelte és ismételtlen megcsókolva mondá: »A te gyermekeid legyenek az én gyermekeim, az enyéim legyenek a tiedé.« Ezt az esküjét a különben szeszélyes szultán híven megtartja. Nureddin harmincz éves és már hadosztályparancsnok, az öt évvel fiatalabb Kemaeddin dandárparancsnok és a csak tizenhét éves Djemal őrnagy. A nevek elé függesztett »dammad« jelzőn kívül a szultán vejeit még a fenség czim is megilleti. Abdul Hamid igen gyengéd családapa és leányainak háztartásáról a legnagyobb szorgoskodással személyesen gondoskodik. Mind egyik leánya a Yildiz-kioszk környékén a Bosphorus partján pompás palotát kap. Ezek a paloták, ugy külsőleg, mint a belső berendezést tekintve, egészen egyenlők, semmiben sem különböznek egymástól. Ezenkívül minden hercegnő nagy uradalmat kap Kis Ázsiában és egy teljesen berendezett istállót, de kézpénzhozományt a szultán nem ad. A szultán minden leányának 28.000 márka tüpénzt ad havonta; ehhez járul még az is, hogy a szolgaszemélyzet nagyrészt a Yildiz-kioszkban fizetik és a császári konyha naponta mintegy száz ember részére küld vaját, tejet, cukrot, rizst és húst. Némi fogalmat nyújthat a menyasszony kelengyéről az, hogy ötven nőből álló udvari személyzete kétszáz új selyemruhát, teljes fehérnemű készletet és ékszert kap a szultán számlájára. A szultán leányai házasságuk által nem veszítik el rangjukat, mert a hercegnők vőlegényei a házassági szerződésben megfogadják, hogy bár a korán megengedi, nem vesznek maguknak több feleséget. Az esküvő alkalmából nagy lakomákat tartottak, melyeken minden evőeszköz, tányér, tál, mind tiszta aranyból való volt, melyek mintegy 8 millió markát érnek. A lakoma után a császári színházban diszeldadás volt.

* **Órült ember a rendőrség előtt.** Tegnap délelőtt a városban az a hír terjedt el, hogy egy órült ember garázdálkodik a nagypiaczon, akit a rendőrség nem tud elfogni. A hirt szájáról-szájra adták, s mindenütt csak erről beszéltek, természetesen mindenki jobban nagyitva adta tovább. Beszéltek lövöldözésekről s más effélékről. Az egészről pedig igaz csak annyi volt, hogy egy részeg ember, akivel különben már többször volt baja a rendőrségnek, garázdálkodni kezdett a nagypiaczon, azonban a rendőrség azonnal elfogta s bezárta — a kijózanodásig s mikor kijózanodott kibocsátották.

Zsebtolvajlások a vásárcsarnokban. A budapesti központi vásárcsarnokban, az egyre fokozódó forgalomban, nap-nap után fordulnak elő zsebtolvajlások, Tegnap délelőtt is 30 frtot loptak el egy nőtől s a gyanuba vett tettest a vásárcsarnokbeli örök elfogták és bekisérték a IX. kerületi rendőrkapitánysághoz. Hogy a nagyon gyakran ismétlődő lopásoknak elejét vegyék, a vásárcsarnok igazgatósága meg fogja tenni a lépéseket a tanács útján az iránt, hogy a rendőrség a központi vásárcsarnokban állandó detektív-szolgálatot szervezzen.

* **Elfogott szökevény.** A mult héten az egyik kisebb kávéházban elfogtak egy fiatal fiút, aki ellen az a gyanu merült fel, hogy meglopott egy embert. A fiút akit Kugler

Györgynek hívnak, mikor megmotozták a rendőrségen kísült, hogy nincs nála pénz s így mikor másnap gazdája igazolta, szabadon bocsájtották. A fiút azonban bántotta a lelkiösmerete s még az nap megszökött gazdájától és azóta bolyongott. A csendőrség végre tegnap kézre kerítette Kuglert, aki be is vallotta, hogy Ferzer Antal mező-peterdi lakótól csakugyan ellopt 116 frtot egy barátjával, Szabó Dezsővel akivel a pénzen megosztottak, azonban a pénzt állítása szerint tőle egy kocsis ellopta. Ferzert fogva tartották.

* **Becsületes megtaláló.** Kurcz Juon harangmesői lakos, még a mult nyáron egy értékes bundát talált az országuton, amit természetesen a »becsületes megtalálók« szokása szerint megtartott és azt most télen eladta 2 frtért egy házalónak. A házaló a bundát eladta s így ment az vagy hat ember kezén keresztül, míg végre is a káros megtalálta bundáját egy falusi emberről. A nyomozást a rendőrség azután megindította s a bunda vándorlás napfényre jött. Kurcz Juont a csendőrség feljelentette.

Tavaszi idényre angol, olasz és honi készítményű kalap ujdonságok (a főtiszt. klérus részére is) keztyű és nyakkendő különlegességek, karlsbadi cipők fekete, barna és zöld színekben urak nők és gyermekek részére, minden igénynek megfelelőleg teljes vásztekban megérkeztek Fábry Testvérek divatáruházában, melyek rendkívüli olcsó szabott áron árusítatnak el.

Igazságszolgáltatás.

A nagyvárad kir. tábla kitűzött ügyei.

Büntető tanács.

Előadó: **Polchy Mór.**

- 886. Trippon György testi sértés.
- 973. Gólya János okirat hamisítás.
- 983. Gál György s. t. testi sértés
- 987. Zaha Mihály s. t. hatóság elleni erőszak.
- 989. Virág Józsefné emberölés.
- 895. Gebei Mária közbiztonság.
- 922. Gaszó János testi sértés.
- 923. Bartyik Jánosné lopás.
- 934. Gombai László testi sértés.
- 935. Pápai János rágalmozás.

Előadó: **Pojnár Dénes.**

- 674. Kiss Gábor s. t. lopás.
- 682. Megyasay Sándor lopás.
- 700. Csapó Andrásné anyakönyvi kh.
- 704. Kalompár László lopás.
- 729. B. Horváth Ádám közcsend elleni kh.
- 768. Török József s. t. súlyos testi sértés.
- 777. Petruetz Juon lopás.
- 796. Ökrös B. István súlyos testi sértés.
- 797. Ökrös Gábor s. t. lopás és orgazdaság.
- 888. Remes János s. t. lopás.
- 897. Bokra Demeter l opás.
- 200. Futó Jeremiásné testi sértés.
- 921. Haczegán Péter közegészség stb. kh.

Előadó: **Urbán Adolf.**

- 763. Darvasi Juliánna lopás.
- 858. Nyika Pável halált ok. súlyos testi sértés.
- 894. Kulcsár Bálint s. t. lopás s. tulajdon el. kihágás.
- 924. Ponzert János becsületsértés.
- 925. Szabó Lajos s. t. szerencse játék.

Előadó: **Erdély Endre.**

- 940. Özv. Jabor Mihályné könnyű testi sértés.
- 941. Fehér Mihályné könnyű testi sértés.
- 942. Maréza Benő beszület sértés.
- 953. Szolák Flóra könnyű testi sértés.
- 982. Seres Márta súlyos testi sértés.

- 983. Orosz Gergely zsarolás.
- 728. Lupa Thoma ingatlan vagyon rongálás.
- 976. Jäger Mihály súlyos testi sértés.
- 977. Bács Péter lopás.

Előadó: **Molnár Géza.**

732. Kelepecz József család s. más b. esekemény.

REGÉNY-CSARNOK.

ÜZLET és SZERELEM.

Némethöl: — plex.

68.

Zsófia szive hevesen dobogott az izgalomtól, midőn az öreg Stendardó lépteit az előszobában meghallotta. El volt készülve arra, hogy a többszörös családi dráma után az ő megjelenése kellemetlen hatással lesz e házban. Nagy csodálkozására azonban egészen más történt. Midőn a szenátor tisztas alakja a feltárt ajtó küszöbén megjelent és a várakozó Zsófiát felismerte, a legszívélyesebb előzékenységgel sietett feléje, iránta tanusított régi jóindulatával kezdé a társalgást, mondván:

— A legszomorubb drámák közé tartozik az, mely találkozásunk óta családi körökben lejátszódott s mely miatt te keresel fel most engemet, a helyett, hogy én sietnék te hozzád! De hidd meg drága gyermekem — engedelmeddel ezentul megint csak így foglak szólítani — épen azt akartam már tenni. Tenni akartam pedig egyenesen a Fredericó kérésére, kinek ez volt az első hozzám intézett szava, midőn ágyát odahagyta. Te pedig akár ne is szólj most semmitsem! Jól tudom s érzem, milyen nagy küzdelmedbe kerülhetett most idejőnnöd. Valóban a sors olyan kemény próbára tett, melyet csak a te lelkiereddel lehetett elviselni.

És most halld röviden, hogy mi a nézetem a történetek és a teendők felől.

Daczára a történeteknek, nagy tanuságot rejt magában a sors ezen lezckéje egy te rád, mint az én fiamra nézve is. Ez kovácsolta oly keményre össze azt a vaskapcsot, mely elválaszthatlanul fűz majd össze benneteket a jövőben. Fredericó szilárd jellemű ember lett a bánásmódom által s mindaketten megedzódtetek az élet komoly küzdelmeivel és így, Istennek hála, nem kell átkoznom magamat önfeljusgémért s azért, amit vele tettem.

És most hadd hallanom kedves lányom, mennyire vagy Pontusékkal s tettel-e már lépéseket arra, hogy viszonyodat Williammal megszakiítsad?

A szegény nehéz szívű lánynak torkán akadt a szó, sirásra fakadt a meghatottság — és boldogságtól, midőn mindaz, amit különös kegyképen jött kikunyorolni az öreg szenátortól, most miut egy drága ajándékozón zudult rá annak jóságos kezéből. Sokáig hálatelten tekintett az öreg Stendardó szeméibe s csak azután húzta elő szomoruan kebeléből azt a kellemetlen iratot, melyet William elutasításának megbosszulásával s ha lehet ennek visszavonata végett intézett az öreg Pontus Brémából a Gründerode családhoz. Egy 20.000 frtos tételről szólott e levél, melynek mielőbbi kiegyenlítését kérte a Pontus cég, mint olyan adósságot, mely az országtanácsos neve alatt jött elő üzleti könyveiben.

Az öreg Stendardó gyorsan átfutván a röviden is sokat mondó sorokat, felháborodással válaszolt:

— Nem, ezt nem teheti Pontus, az én kedves barátom, kit olyan jól ismerek. Ez bizonyára a feleségének a műve. No de ne busulj leányom! — a pénzt még ma postára teszem. Rendben lesz minden. Egyetlen óhajom most, hogy jóvá tegyem eddig elkövetett hibáinkat, benneteket pedig kárpótoljalak a kiállott sok keserű szenvedésért. Az Isten áldása van újból minden vállalatomon s én nem akarok azzal többé visszaélni. Téged pedig, kit mindenkor annyira kedveltelek s kinek, mint egy ártatlan áldozatnak szenvedése leginkább meghatott, sohasem foglak többé elhagyni és a sors viszontagságainak martalékul engedni. Gyere drága kincsem, gyere kedves újból visszanyert

gyermekem, hadd kísérjelek el atyáddhoz, hogy vele is megbeszéljük ezeket az ügyeket! . . .

— Oh atyám, kedves jó atyám — Ezer köszönet szíves jószágodért! — Mint a félnék bűnös, vagy akit nehéz vád terhel, csüggedten, telve kételyekkel, jöttem eléd az imént, bánat, aggodalom és kétségbeesés töltötte el szívemet s most majd hogy meg nem reped keblem a nagy örömtől és boldogságtól. Szavaid a menyországot nyitották meg előttem! . . .

S nyakába ugrott az öreg szenátornak, mint egy gyermek s hevesen, könnyezve csókoltá őt össze édes örömeiben . . .

— Azután jó kedvűen utrakelt a pártfogójával Dünkelbeckbe, hogy apját megnyugtathatni siessen. Ah, röviddel ezelőtt milyen más hangulatban tette meg ezt az utat, mikor brémai jegyesétől elszakadt! — mennyi változás és átalakulás pár nap lefolyása alatt! . . . — hogy ragyogott most a Dünkelbecki várkastély rezes csucsives tornyocskája a friss tavaszi napsugárban, mikor a pályaháztól hazafelé közeledtek. Ünnepi öröm, édes harmonia áradt szét minden felé. A zsendülő tavaszi vetések felett a dalos pacsirta zengte hálahymnusát fáradhatatlan ajkaival. Rezgő szárnyain a tiszta azurkék ég kárpitjáiig lebegve, oda a Mindenható trónusa elé. A mezőkön szétszórta legelészett csengettyű és furulyaszó mellett az első fűre kibocsátott nyájak serege s mindenütt munkás kezű emberek, megelégedett arcok, a merre csak a szem tekint! . . .

(Foly. köv.)

TAVIRATOK.

Ujabb vád Zola ellen.

Budapest, ápril 2. (Saj. tud. táv.) Párizsból sürgönyzik: A katonai törvényszék elhatározta, hogy Zola Emil ellen újabb vádat emel. Labori ügyvéd táviratilag értesítette a most távollevő Zolát.

Török dolgok.

Konstantinápoly, apr. 8. (Saj. tud. táv.) Hivatalos tudósítás szerint Tahsin basa hadosztály tábornokot Dibre mutessarifjára és parancsnokává, Riza bey diakovai előkelő embert pedig alezredessé és a szultán tiszteletbeli szárnysegédévé nevezték ki.

Konstantinápoly, apr. 8. (Saj. tud. táv.) A porta tegnap küldötte el jelzett körlevelét Törökország külföldi nagyköveteihez. A körlevélben kifejti a porta azt az óhaját, hogy Kréta autonómiája a

szultán szuverenitási jognak megóvása minél előbb életbe lépjen.

Sivasból, francia forrásból távirat érkezett, a mely szerint ott néhány örmény leányt fenyegetéssel kényszerítettek arra, hogy az izlamra áttérjenek.

A török szerb határt, a 16. és 17. számú őrházak között, átléptek az albánok. Véres harc keletkezett, a melyben két szerb csendőr életét vesztette.

A keletázsiai kérdés.

London, április 8. (Saját tud. táv.) Amint a Reuter-ügynökség jelenti Pekingből, Balfournak az alsóházban tartott beszédét itteni diplomata körökben méltónak és állhatatosnak tartják. Azt a tényt, hogy Franciaország követeléseit nem is említette, annak bizonyítékul veszik, hogy Franciaország és Anglia között valamiféle megállapodás áll fenn. Az a kiméletesség, amelyet Franciaország az angol érzékenységgel szemben Délkinában tanusított, megerősíti ezt a benyomást. A Yun-Nanra vonatkozó minden engedmény a szerződés értelmében a két nemzet között egyenlő mértékben oszlik meg. Ez azt bizonyítja, hogy a válság immár befejeződött. Japán követelése is képezik az esetleges nehézségeknek még fenmaradó egyedüli okát. Azt várják, hogy Kína ezeket a követeléseket teljesíteni fogja.

Baensch halála.

Budapest, április 8. (Saját tud. távirata.) Berlinből távirják: A »Localanzeiger« szerint Baensch titkos tanácsos, a »Vilmos császár« csatorna építője tegnap este meghalt.

A Johannita rend főnöke meghalt.

Bécs, április 6. (Saját tud. távirata.) Podstatzky-Lichtenstein Adolf gróf, a Johannita rend főnöke ma éjjel meghalt.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Fa eladás.

A nagyvárad 1. sz. Nagyrépostság tulajdonát képező görbedi »Kis-Lunka« erdőben a tenke—kötegyáni vasutvonal kiépülése folytán egy 3.6 cat. holdnagyságu, 40 méter széles, a természetben

is kitűzött vonalon található összesen 1090 darab tölgy, kőris, szil és gertyán szálfá nyilvános szóbeli árverésen eladatik. — Az árverés a folyó évi ápril hó 18-ik napján d. e. 11 órakor Nagyváradon a káptalani erdőhivatalban — Sal Ferencz—utca 804. szám alatt fog megtartatni, ugyanott az eladási feltételek megtekinthetők.

Kelt Nagyváradon, 1898. ápril 5-én

137 3—3

Török László s. k.

(Utánnomás nem díjazatik.)

RITTER RICHÁRD

czukrászdája

NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Vagyok bátor a n. é. közönség szives figyelmét felhívni a közeledő húsvéti ünnepek alkalmára és dús választékú kiállítás rendeztem alkalmi készletből, ugymint: tojás 3 krtól feljebb, mindenféle bonbonierek diszes kivitelben, melynek szives megtekintésére a közönség figyelmét kérem.

Továbbá nagy választékban kaphatók naponkint friss saját készítményű Kugler-süteményeim, ugyszintén czukorkáim és liquerjeim. Pontosan és a legmagasabb igényeknek megfelelően szállítok: ünnepi diós, mákos, tejes kalácsot.

Bátorkodom egyuttal a n. é. közönség b. figyelmét az egyedüli nálam kapható spanyol palaczkos boraimra és francia pezsgőimre felhívni.

Nagyra becsült megrendeléseiket és pártfogásaikat alázattal kéri

Ritter Richárd,

114 10—10

czukrász Nagyvárad, Bémer-tér.

Sürgönczim: Ritter czukrász.

Telefon összekötetés.

Nagyvárad-Szóllósi Gőz-Sörgyár

Pecze-Szóllós (Nagyvárad mellett.)

Van szerencsénk a n. é. fogyasztó közönségnek a főzdeinkben készült kitűnő minőségű, erősen főzött és megfelelőleg érelt

László- és Márcziusi sört

ajánlani.

Tekintve, hogy az ősz folyamában tetemes költséggel nagy szabású és kitűnő rendszerű új ászok és jégpinczét építettünk, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden tekintetben kifogástalan, kitűnő termékünkkel a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetjük.

Megrendeléseket úgy hordók, mint 50 palaczkot tartalmazó ládákban közvetlen gyártelepünkön Pecze-Szóllósön (Nagyvárad mellett) avagy városi irodánkban Nagyváradon fogadunk el.

Nagyvárad-városi vevőinknek a sört saját fogatunkon házhöz szállítjuk. Árjegyzékkel kívánatra készséggel és bérmentve szolgálunk.

106 7—15

Kérve a n. é. közönségnek további szives pártfogását, maradunk szolgálatára készen.

kiváló tisztelettel

Nagyvárad-Szóllósi Gőz-Sörgyár.

Különlegességek:
Nyakkendők
és
zsebkendőkben.

UJ URI

Patent
BICZIKLI
cipők egyedüli raktára.

DIVATÁRÚHÁZ

EIGNER EDE Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Van szerencsém a t. czimü közönség nagybecsü tudomására hozni, hogy a Zöldfa-utczában, ifj. Weisz Bernáth czéggel szemben — egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

uri divat és czipő-üzletet

nyitottam.

Raktárom állandó tárháza lesz a legutolsó divatnak megfelelő minden a szakmámba vágó czikkeknak, u. m.

czipők minden kivitelben,
angol és olasz kalapok, nyakkendők, fehérneműek,
satén és selyem ingek,
zsebkendők, harisnyák, esőernyők,
SÉTABOTOK,
francia és angol illatszerek, pénz- és szivar-tárczák,
ing- és kezelő-gombok, keztyük,
utazó bőröndök és kézi táskáknak stb.
legnagyobb választékban.

Számos éven át e téren szerzett tapasztalataim, valamint olesó bevásárlási forrásaim által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy áruimat, mint

a legjobbat a legjutányosabb árban

bocsáthatom t. vevőim rendelkezésére. — Szolid üzleti elveimmel pedig oda fogok hatni, hogy t. vevőimet mindenkor és minden tekintetben kielégíthessem.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Legújabb
angol
KALAPOK.

kiváló tisztelettel

EIGNER EDE.

Valódi
francia
ILLATSZEREK.

Uj üzlet!
Zöldfa épület 1. szám.

Hazai
gyártmányu
vásznak
1 vég 30 rőf
3.50.

Pique, batist
és mindennemű
mosóruhák.

Uj üzlet!
Zöldfa-utca, Zöldfa épület.

J6
minőségű
voilok
kr.

női és férfi fehérneműekben
Dus választék:
állandó nagy raktár
függöny és ággyterítőkbén.
Szőnyeg, paplan, madracz, valamint Linoleum futó-szőnyeg.

Ruhaszövetek és Selvmek
Ruhadiszczek,
P e i e s s a r u k .

GOTTLIBB és UJHELYI
Nagyvárad
Zöldfa-utca, Zöldfa-épület
1. számu boltelhelyiség.

Chiffon
1 vég
30 rőf
2.50, 3, 3.50, 4, 6, 7.
legfinomabb
8.35.

Szepesi
vászon és asztalneműek

Ujdonság
szövetek
Ruha-
méterje 26 kr.

Uj üzlet!
Zöldfa épület 1. szám.

Uj üzlet!
Zöldfa-utca, Zöldfa épület.